

I. Met betrekking tot je vrijwilligers

1. Informatienota volgens de vrijwilligerswet

De vrijwilliger en de organisatie moeten een afsprakennota ondertekenen, voor het vrijwilligerswerk start.

De wet legt vast wat de vrijwilliger minstens moet weten:

- Het doel van je organisatie: waar is ze mee bezig?
- Het soort organisatie: vzw, feitelijke vereniging, gemeentebestuur...
- De verzekeringen die er voor vrijwilligers zijn afgesloten
- De kosten die jullie eventueel terugbetalen, en hoe en wanneer je deze terugbetaalt
- Dat de vrijwilliger zich moet houden aan de geheimhoudingsplicht. [Lees meer over beroepsgeheim](#)

Daarnaast beschrijf je ook de specifieke afspraken per vrijwilliger, zoals:

- de aard, de duur en de frequentie van het vrijwilligerswerk;
- de plaats van de vrijwilliger en van het vrijwilligerswerk binnen de organisatie;
- de contactpersoon voor de vrijwilliger binnen de organisatie;
- de door de vrijwilliger te volgen vormingsactiviteiten.

De vrijwilliger krijgt een exemplaar van deze afsprakennota. Dat kan op papier of digitaal zijn.

Bijlagen:

1. Model Informatienota van Steunpunt vrijwilligers
2. Model Informatienota _vrijwilligers_ welzijnsschakelgroep
3. Model Privacybeleid (zie ook <https://www.krasgent.be/privacy.html>)
4. Visietekst van Kras vzw

2. Wie mag werken als vrijwilliger?

Iedereen mag vrijwilligerswerk doen, vanaf het jaar waarin hij of zij 16 jaar wordt. Je hoeft geen Belg te zijn. Alle mensen uit de Europese Unie of mensen met een geldige verblijfsvergunning en bepaalde asielzoekers mogen zonder problemen vrijwilligerswerk doen.

Maar soms moet je eerst een aantal zaken in orde brengen voor je als vrijwilliger kan starten:

Vrijwilliger krijgt een uitkering van de RVA?

Werkloze en bruggepensioneerde vrijwilligers hebben toelating van de RVA nodig om vrijwilligerswerk te doen. Aangezien Krasdiensten een lokaal initiatief zijn, kan je waarschijnlijk geen algemene toelating aanvragen en zal elke vrijwilliger zelf toelating moeten aanvragen bij de eigen vakbond of de hulpkas, tenzij je erkend bent als welzijnsschakel, zie volgende pagina!

De vrijwilliger vult formulier C45B, deel I in. De Krasdienst vult het formulier C45B, deel II in.

<https://www.rva.be/nl/formulieren/c45b>

De vrijwilliger geeft dit aan de vakbond of hulpkas.

Hij/zij mag meteen na de melding starten als vrijwilliger. De RVA heeft 12 dagen de tijd om op je melding te reageren. Hoor je niets of krijg je een goedkeuring, mag je gewoon verder doen. De RVA kan je vrijwilligerswerk ook weigeren of beperken. Dan moet je meteen stoppen of je taken aanpassen. Een nieuwe aangifte is nodig als de frequentie of de aard van de activiteit wijzigt.

Lid van Welzijnsschakels?

Welzijnsschakels heeft een algemene erkenning voor RVA. Als je werking erkend is als Welzijnsschakel, kunnen de aanvragen voor vrijstelling van de RVA voorbereid worden door het nationale secretariaat. De vrijwilliger vult formulier C-45B in en je organisatie (Krasdienst) stuurt dit ingevulde formulier door naar het nationaal secretariaat. Daar wordt het verder aangevuld en teruggestuurd naar de desbetreffende vrijwilliger die het dan kan indienen bij de RVA. De toelatingen worden rechtstreeks naar de vrijwilliger gestuurd. Meer info: <https://welzijnsschakels.be/veelgestelde-vragen>
Contact Welzijnsschakels: Emile De Coster; Helpdesk@welzijnsschakels.be, 0477/975173

Aanvraag als regionale of nationale organisatie:

Je vraagt een algemene toelating via *Formulier C45F* : <https://www.rva.be/nl/formulieren/c45f>
In dit geval hoeft de vrijwilliger geen enkele formaliteit te vervullen, noch ten opzichte van de uitbetalingsinstelling noch ten opzichte van het werkloosheidsbureau (moet dus geen C45B in te dienen).

Belangrijk:

Maak de betrokken vrijwilligers er op attent dat ze zeer goed moet checken hoelang de toelating geldig is. Toelatingen van onbepaalde duur worden quasi niet meer toegestaan, *meestal geldt een toelating maar voor één jaar!* Het zou niet fijn zijn dat mensen in de problemen komen met hun uitkering, omdat hun toelating verlopen is.

Vrijwilliger krijgt een leefloon van het OCMW?

Voor je organisatie:

De organisatie maakt een bewijsje op met naam van de organisatie en de vrijwilliger waarop staat dat de betrokkenen zich zal inzetten als vrijwilliger. De vrijwilliger bezorgt dit aan zijn of haar dossierbeheerder.

Voor de vrijwilliger:

Je moet je dossierbeheerder bij het OCMW op de hoogte brengen. Die moet akkoord zijn met je vrijwillige inzet. Als je dit niet doet, loop je het risico (een deel van) je uitkering te verliezen. Volg je de regels, hoef je niets te vrezen.

Vrijwilliger krijgt een uitkering van de mutualiteit ?

Voor je organisatie:

Informeer de vrijwilliger dat hij/zij een akkoord nodig heeft van zijn/haar mutualiteit of ziekenfonds voor hij/zij kan starten.

Voor de vrijwilliger:

De adviserend geneesheer van je mutualiteit moet akkoord zijn. Deze geneesheer zal kijken of het werk dat je als vrijwilliger wil doen je gezondheid niet (verder) in gevaar brengt.
Je mag pas starten na de toelating van de adviserend geneesheer.
Een gewoon briefje van de huisdokter is niet genoeg!
Duurt het meer dan 2 weken voor je iets hoort?
Vraag dan even bij de adviserend geneesheer na of alles in orde is.

3. Onkostennota's

De organisatie kan zelf beslissen of ze door vrijwilligers gemaakte kosten vergoedt of niet. Je moet duidelijk laten weten of je kosten terugbetaalt en hoe. De kostenvergoedingen zijn in principe belastingvrij als je de regels volgt. Met vrijwilligerswerk kan je nooit iets verdienen, je kan wel een kostenvergoeding krijgen.

Twee manieren van kostenvergoedingen:

1. De forfaitaire vergoeding: vrijwilliger ontvangt een vast bedrag, zonder bewijsstukken.

De vrijwilliger mag een maximumbedrag per dag en per jaar niet overschrijden.

- Je mag de dag- en jaarmaxima niet overschrijven, ook niet als je deze vergoeding in meerdere organisaties krijgt: het is de totaalsom die telt.
- De bedragen worden jaarlijks geïndexeerd:
- In 2019 wordt dit maximum 34,71 euro per dag én een maximum van 1388,40 euro per jaar.

Als je een vast bedrag krijgt, dan kunnen je vervoerskosten bijkomend terugbetaald worden. (zie punt 2)

2. De reële kostenvergoeding

De vrijwilliger krijgt enkel de kosten terug waarvoor je een bewijsstuk aflevert, zoals treinticket, een kasbonnetje,...

Ook vervoerskosten vallen hieronder. Het maximum dat je kan krijgen is 2000 km vervoerskosten (maximum 714 euro per jaar dus). Je moet de kosten bewijzen, bijvoorbeeld met een rittenblad.

- voor je eigen auto: maximum 0,3573 euro per kilometer (van 1 juli 2018 tot 30 juni 2019).
- voor de fiets : maximum 0,23 euro per kilometer

Let op bij kostenvergoedingen!

Volg je de regels niet, dan loop de vrijwilliger het risico om belastingen op de vergoeding te betalen.

- Je mag de forfaitaire en reële vergoeding niet door elkaar gebruiken: ofwel krijg je een vast bedrag, ofwel krijg je de kosten die je kan bewijzen.
- Ook al vrijwillig je in meer organisaties, dan moet je je nog houden aan 1 manier én aan de maximum bedragen.
- Zorg ook dat je zeker nooit over het maximum van 2000 km gaat voor vervoerskosten

Vergoedingen voor vrijwillig bestuurder (lid van de raad van bestuur)?

Als je vrijwilligersvergoedingen ontvangt als vrijwillig bestuurder, zorg dan dat dit ook als vergoeding wordt ingebracht in de boekhouding van de organisatie. Als de vergoeding de naam 'zitpenning' of 'presentiegeld' (= een vergoeding voor aanwezigheid) krijgt, is deze niet meer vrij van belastingen!

Als je vrijwilligers onkostenvergoedingen geeft, dan houd je deze bij

- De organisatie bewaart de bewijsstukken voor de boekhouding en registreert aan wie de kosten werden terugbetaald. Je noteert de gegevens van de vrijwilligers en de data waarop ze welke vrijwilligersvergoeding hebben ontvangen. Dit kan in een boekje zijn dat je in de supermarkt koopt of op je computer in een bestand bijgehouden worden. Dit is een verplichting die voortvloeit uit het Wetboek der Inkomstenbelastingen. Zo kan de fiscus controleren waar het geld van de organisatie aan besteed werd. Bij controle kan dit opgevraagd worden.
- De uitbetaalde kostenvergoedingen worden geregistreerd in de boekhouding of kas onder werkingskosten. Als bewijsstuk gebruik je een bankverrichting of ontvangstbewijs. Als je organisatie met reële kostenvergoedingen werkt, hou je alle bewijsstukken op naam bij.

ZIE BIJLAGEN

⇒ [Kostenvergoedingen \(Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk\)](#)

II. Verzekeringen

1. Verzekeren van je vrijwilligers

Elke organisatie moet zich verplicht verzekeren voor Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid.

De vrijwilligerswet maakt vrijwilligers 'immuun' als ze actief zijn in een vzw of een afdeling van een vzw. Dit betekent: als een vrijwilliger een fout maakt waarbij iemand anders schade heeft, is de organisatie daar aansprakelijk voor. De organisatie dient die schade te vergoeden én moet al haar vrijwilligers verzekeren.

Wat als een vrijwilliger een fout maakt?

Als je een fout maakt als vrijwilliger waarbij iemand anders schade heeft, is de organisatie daar in principe aansprakelijk én verplicht verzekerd voor. Je bent als vrijwilliger 'immuun'.

Pas op: Bij sommige organisaties, met name feitelijke verenigingen zonder betaald personeel, die niet afhangen van een koepel-vzw, ben je als vrijwilliger echter niet immuun en niet altijd verzekerd, en val je terug op je eigen familiale polis.

⇒ *Ga goed na voor je organisatie voor wat je precies verzekerd bent!!!*

In sommige gevallen kan het zijn dat de vrijwilliger toch zelf de schade moet terugbetalen:

- Je maakt telkens dezelfde fout, ook al werd daar al vaker op gewezen (bijvoorbeeld: materiaal laten rondslingeren)
- Je maakt een zware fout (bijvoorbeeld: je bent dronken tijdens je vrijwilligerswerk en veroorzaakt daardoor schade)
- Je pleegt bedrog of je maakt met opzet een fout (bijvoorbeeld: je steelt iets)

Ontstaat er discussie over wie de schade moet betalen, dan is het de rechter die beslist.

Stel duidelijke regels op voor jouw organisatie! Zorgt de vrijwilliger voor een goede uitvoering van de taken? Dan zal je als organisatie normaal gezien opkomen voor je vrijwilliger als er zich een probleem voordoet.

Bestuurder in de VZW?

Een bestuurder in een vzw of stichting zetelt in de Raad van Bestuur van de organisatie en komt geregeld samen met de andere bestuurders om te vergaderen. Je naam verschijnt in het Belgisch Staatsblad. Als je niet betaald wordt voor je taak als bestuurder, dan ben je ook vrijwilliger en val je onder de vrijwilligerswet. Je aansprakelijkheid als bestuurder in een vzw vraagt echter extra aandacht. Je hebt een bijkomende bestuursaansprakelijkheid voor bestuurstaken, zoals het opstellen van de jaarrekening, contracten aangaan voor de vzw, ...

Je organisatie kan een extra verzekering afsluiten voor haar bestuursleden.

Meer info over bestuurdersaansprakelijkheid:

www.sociaalcultureel.be/regelgeving/bestuurdersaansprakelijkheid.aspx

Erkend als Welzijnsschakel? Dan verzekert WZS nationaal de vrijwilligers die lokale groepen opgeven.

De verzekering omvat zowel de burgerlijke aansprakelijkheid van de vrijwilliger als een ongevallenzekeringsverzekering. De kosten van deze verzekering worden volledig gedragen door Welzijnsschakels vzw. Aanvullende verzekeringen zijn wel ten laste van de lokale groep.

Meer info: <https://welzijnsschakels.be/veelgestelde-vragen>

Zorg ervoor dat je lijst met vrijwilligers jaarlijks doorgeeft en wijzigingen meteen meldt.

Welzijnsschakels kunnen voor meer info terecht bij:

Emile De Coster; Helpdesk@welzijnsschakels.be, 0477/975173

Vanaf 1 januari 2018 zorgt Vlaanderen voor een (beperkte!) gratis verzekering voor vrijwilligers.

Deze verzekering vervangt de voormalige collectieve verzekering voor vrijwilligers die aangeboden werd door de Provinciale Steunpunten Vrijwilligerswerk. Voortaan kan je bij het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk terecht om je erkenningsnummer voor deze verzekering aan te vragen. Deze collectieve verzekering is vooral interessant voor occasionele of tijdelijke initiatieven. De organisatie kan gratis maximum 100 mandagen verzekeren. 1 man-dag is opgebruikt van zodra een vrijwilliger aan de slag gaat, ook al is het maar voor een uurtje. Dus je bent verzekerd voor 1 vrijwilliger die 100 dagen werkt, of bijvoorbeeld 20 vrijwilligers die 5 dagen werken per jaar.

De verzekering biedt waarborgen voor:

- Burgerrechtelijke aansprakelijkheid
- Rechtsbijstand
- Lichamelijke ongevallen

Meer informatie over de gratis verzekering: www.vlaanderenvrijwilligt.be/gratis-vrijwilligersverzekering/

Vlaams Decreet Vrijwilligerswerk

Het Vlaams Decreet Vrijwilligerswerk – voor organisaties actief in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – gaat nog een stapje verder met onder meer een verzekeringsplicht voor lichamelijke en materiële schade geleden door vrijwilligers bij ongevallen tijdens de uitvoering van het vrijwilligerswerk of op de weg naar en van het vrijwilligerswerk, beroepsziekten en besmetting.

Dit is dus meer dan de vrijwilligerswet voorziet. Maar in principe vallen alleen gesubsidieerde diensten hieronder, dus dit zal niet van toepassing zijn voor de meeste Krasdiensten.

2. Bijkomende verzekeringen, te bekijken per organisatie

- Bijkomende verzekering Ongevallen met hogere waarborgen voor de vrijwilligers.
- Verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid en Ongevallen voor de deelnemers.
- Verzekering Objectieve Aansprakelijkheid: in geval van brand en/of ontploffing bij gebouwen die voor publiek toegankelijk zijn. Dit is in bepaalde gevallen verplicht. Bvb cafetaria van meer dan 50 m².
- Brandverzekering voor lokalen die dienst huurt of in eigendom heeft.
- Tijdelijke verzekeringen voor allerlei activiteiten.
- Wanneer uw groep een vzw is: aan te raden om bestuurders te verzekeren voor hun aansprakelijkheid. (www.sociaalcultureel.be/regelgeving/bestuurdersaansprakelijkheid.aspx)

Organisaties die erkend zijn als Welzijnsschakel (WZS), kunnen via de verzekeraar van WZS bijkomende verzekeringen afsluiten:

- Via WZS Nationaal: intekenen op polis Omnium Opdrachten.
Info: Helpdesk@welzijnsschakels.be
- Via IC-Verzekeringen: w.goossens@ic-verzekeringen.be ; of Wouter Goossens - 0473 84 27 46
 - * Verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid en Ongevallen voor de deelnemers.
De polis die IC-Verzekeringen aanbiedt, dekt ook de aansprakelijkheid bij verkeersongevallen.
Dit valt in principe onder de eigen verzekering BA-privé leven van de deelnemer.
 - * Bijkomende verzekering Ongevallen met hogere waarborgen voor de vrijwilligers.
 - * Brandverzekering voor lokalen die WZS-groep huurt of in eigendom heeft.
 - * Tijdelijke verzekeringen voor allerlei activiteiten.
 - * Bestuurders-aansprakelijkheid.